

Dèficits relacionats amb la regulació i l'exercici efectiu del dret al lleure en condicions d'igualtat

L'any 2010 s'han plantejat diverses problemàtiques entorn de la regulació i l'exercici efectiu del dret al lleure en condicions d'igualtat.

Així, el Síndic va analitzar la situació generada per la decisió de molts centres educatius de suprimir les colònies i les sortides escolars com a conseqüència, al seu torn, de la decisió del Departament d'Educació de suprimir la jornada intensiva per al professorat. Més enllà d'aquesta situació concreta, el fet que la prestació d'aquest servei depengui de la decisió dels centres, juntament amb el seu caràcter no gratuït, pot produir situacions de desigualtat o de manca d'equitat en l'accés a aquest tipus d'activitats. Per aquesta raó, el Síndic va demanar al Departament informació sobre la seva regulació, atesa la disposició de la Llei 12/2009, d'educació, de l'educació en el lleure (art. 39-41).

D'altra banda, també pel que fa a les activitats de lleure, el Síndic va analitzar si la regulació de les activitats en determinades instal·lacions (parc d'aventura) en garanteix l'exercici en condicions de seguretat.

Cal facilitar la participació en el lleure dels infants socialment menys afavorits en condicions d'igualtat

En els darrers temps, l'àmbit del lleure ha anat adquirint progressivament més importància entre els infants i, consegüentment, també entre els poders públics. Cada cop hi ha més infants que participen en les activitats de lleure, més agents socials que n'ofereixen, i més administracions que inverteixen en el desplegament de polítiques públiques orientades a optimitzar aquest àmbit socioeducatiu.

Des de la perspectiva de l'oportunitat socioeducativa, cal tenir present la relació que aquest àmbit manté amb el desenvolupament educatiu de l'infant. Hi ha un cert consens social en el fet que aquestes activitats ofereixen

oportunitats (de socialització, de vinculació al territori, de relacions comunitàries, de lleure, d'integració social, de participació projectiva, etc.) que no sempre se satisfan amb la mateixa intensitat, o de la mateixa manera, des de la resta d'àmbits educatius (escolar, familiar, etc.).

Amb tot, si bé la Convenció sobre drets dels infants de les Nacions Unides, amb força jurídica de compliment obligat pels estats que l'han ratificada, reconeix en l'article 31 el dret dels infants al joc i a participar en activitats culturals, artístiques i lúdiques, aquest ha estat un àmbit tradicionalment poc regulat, i el dret al lleure en igualtat d'oportunitats no ha estat plenament reconegut des d'un punt de vista jurídic i polític.

En aquest sentit, convé destacar l'avenç que recentment ha significat que tant la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, com la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, reconeguin el valor educatiu i socialitzador de les activitats de lleure i el dret de tots els infants a accedir-hi en condicions d'igualtat.

A la pràctica, però, encara hi ha dèficits importants d'equitat en la participació dels infants i els joves a les activitats educatives fora de l'horari lectiu. A tall d'exemple, els infants de classes mitjanes o els d'origen autòcton participen molt més a les activitats educatives fora de l'horari lectiu que els infants i adolescents de classes socialment menys afavorides o els d'origen immigrat, o que l'oferta lúdica és poc accessible als infants i els adolescents amb discapacitat. De fet, el lleure és un dels àmbits educatius on encara tenen més incidència les desigualtats d'accés i on són més escasses les polítiques efectives d'accessibilitat.

Aquestes desigualtats socials i econòmiques posen de manifest la necessitat que els poders públics inverteixin en polítiques d'accessibilitat per evitar que les desigualtats ja presents en l'àmbit escolar es reproduïxin en l'àmbit del lleure. En les seves resolucions, el Síndic insisteix que cal facilitar la participació dels infants socialment menys afavorits (amb recursos econòmics precaris, amb discapacitat, etc.) en condicions d'igualtat, amb les mateixes oportunitats en el lleure que els altres infants per aconseguir-ne la màxima integració i el màxim desenvolupament.

Queixa 03537/2010

El Síndic va rebre una queixa sobre el mal estat d'un parc infantil de fusta, ja que no disposava de mesures de seguretat adequades per als usuaris, ni separació respecte de la calçada.

El Síndic es va adreçar a l'ajuntament corresponent en la línia del suggeriment fet l'any 1999 en l'*Informe extraordinari sobre parcs infantils*, en el qual es demanava que es regulessin les condicions de seguretat als parcs infantils, parcs d'aventura i espais de lleure adreçats a infants i joves. Actualment, el Síndic està pendent de la resposta de l'ajuntament.

Queixa 04469/2010

Al final de l'any 2010, coincidint amb l'inici del curs escolar 2010/2011, el Síndic de Greuges va rebre nombroses queixes d'associacions de mares i pares i de persones individuals, amb motiu de la decisió de molts centres educatius de suprimir les colònies i les sortides escolars com a conseqüència, al seu torn, de la decisió del Departament d'Educació de suprimir la jornada intensiva per al professorat.

Les persones interessades plantejaven que la supressió de les colònies i les sortides escolars com a mecanisme de protesta davant la decisió del Departament vulnerava el que estableix la Llei d'educació de Catalunya quan diu que cal afavorir les activitats més enllà de l'aula i quan reconeix el caràcter educatiu de les activitats de lleure.

En tot cas, cal posar de manifest que durant el mes de novembre, el Departament d'Educació va fer pública la decisió de fer-se enrere en aquesta mesura, la qual cosa va permetre que la decisió adoptada en molts centres sobre la supressió de les colònies escolars finalment també es retirés.

Amb tot, el Síndic ha mantingut obertes les queixes i les actuacions per poder estudiar, més enllà de la realització o no d'aquestes colònies escolars, algunes de les mancances constatades al llarg d'aquest procés relacionades amb el dret dels infants al lleure en igualtat d'oportunitats. En aquest sentit, a banda d'aquesta situació concreta, cal reconèixer que el fet que la prestació d'aquest servei depengui de la decisió dels centres, juntament amb el seu caràcter no gratuït, pot produir situacions de desigualtat o de manca d'equitat en l'accés a aquest tipus d'activitats. És en aquest sentit que el Síndic demana que es reguli més aquest àmbit, per poder protegir millor el dret efectiu dels infants al lleure.

[Pàgines extretes de l'Informe 2010. Clica aquí per accedir-hi.](#)